

Zer egingo zenuke telefono-kabinekin?

Telefono-kabinen historiaz eta etorkizunaz arituko gara ariketa hauetan:

- Irudiari begiratu eta galderei erantzun.
- Bideoa ikusi eta ideiak zerrendatu.
- Testua irakurri eta hitzak kokatu.
- Hitz elkartuak landu.
- Binaka bildu eta proposamena pentsatu.

Zer da?

Jarri taldean eta erantzun beheko galderei:

- Nongo argazkia dela esango zenuke?
- Eta zure inguruan, badago telefono-kabinarik?
- Noizbait erabili duzu baten bat?

Ikusi bideoa

Ikusi "Zer egingo zenuke telefono-kabinekin?" bideoa. Bertan, Joxe Mari Allur eta Nerea Diaz agertzen dira; bakoitza belaunaldi baten ordezkari gisa. Telefono-kabinei zein erabilera eman galdetzean, zertarako erabiliko lituzkete? Zerrendatu aipatu dituztenak:

<https://labur.eus/CHO42>

1.-

2.-

3.-

Irakurri testua

Irakurri "Zer egingo zenuke telefono-kabinekin?" testua eta aukeratu hutsune bakoitzerako hitz egokia.

Aukerak: irtenbide / gainbehera / pentsaezina / eskuartean

Kristalezko lau paretaz egindako kabina klaustrofikoan sartu, poltsikotik txanponak atera eta zenbakia markatu. Horixe zen prozedura. Telefonoaren beste aldean zegoenarekin elkarrizketa gehiegi luzatzen bagenuen, txanponak sartzen jarraitu behar genuen.

Gazte askorentzat ezezaguna da esperientzia hori, telefono mugikorra eduki dutelako txikitatik (1) . Eta zuk noiz erabili duzu telefono-kabinarik?

Lehenengoa 1889an instalatu zuten Connecticuteko (Ameriketako Estatu Batuetan) banku batean, eta, hortik aurrera, mundu guztira zabaldu ziren. Clark Kent bera ere horrelako batean aldatzen zen Superman bihurtzeko. Zeharo aldatu da errealtatea hasierako garai hartatik hona, ordea: 2000. urtetik aurrera (2)   iritsi zen. Gaur egun, desagertzeaz daudela esan daiteke.

“Nik urte askotan erabili izan dut”, esan digu 73 urteko Joxe Mari Allurrek. “Garai hartan, ez zegoen telefono mugikorrik”. Nerea Diazek, berriz, 23 urte ditu, eta bere kasua guztiz kontrakoa da: “Ez dut inoiz telefono-kabinarik erabili, ez baitut beharrik izan”.

DEI LABURRAK ETA GAUEZ

Orain (3)   bada ere, lehen jendeak ez zeraman telefonorik poltsikoan. Hasiera batean, batzuek etxean edukitzen zuten, baina pribatutasuna askok kabinetan bilatu behar izaten zuten. Hala ere, Joxe Mariren ustez, ez zen andregaiarekin hitz egiteko lekurik aproposena. Horixe aitortu digu irri artean: “Agurrak luzeak izaten ziren eta, txanpon asko behar izaten zirenez, ez zen aukerarik onena”.

Nereak ez daki kontu handirik gai horren inguruan, amak kontatutakoa soilik: “Telefono-kabinatik gauez deitzea egunez deitzea baino merkeagoa omen zen. Beraz, iluntzean gerturatzen ziren asko, txanponak poltsikoan hartuta”.

ERABILERA BERRIAK

2016. urtearen amaierarako, kabina guztiak kenduko zituztela iragarri zuten. Leku batzuetan kentzen ari dira, baina oraindik lan handia dago egiteko. Horren aurrean, Bermeon (Bizkaian) kabinak liburuz betetzea erabaki dute eta herritarrek bertatik ingelesez, frantsesez, euskaraz, gaztelaniaz edo katalanez idatzita dauden liburuak hartzeko aukera dute. Erabilera berri hori herritar-multzo baten ideia izan da, eta ez dira bakarrik: Aretxabaletan (Gipuzkoan) kabinak apaintzea erabaki zuten. Beste gauza batzuen artean, motorra, 25 kiloko basurdea, barruko arropaz betetako saskia edo fruta erabili dituzte apaingarri gisa. Zalantzarik gabe, “basurdearen kabina” izan da ezagunena, herriko kuadrillentzat “performance artistiko” hutsa. “Inbertsio bat eginga dago eta nik beste erabilera bat emango nieke. Instalazio elektrikoa aprobetxatzeko, telefono mugikorrek kargatzeko proposatuko nituzke”, kontatu digu Joxe Mari. “Telefonikak kudeatzen ditu, eta, erabilera hori emanez gero, irabaziak lortuko lituzkete. Nire ustez, horixe da aukerarik onena”. Nereari beste (4)   bat bururatu zaio: “Nik wifi librea jarriko nuke”.

Londresen kabina gorriak euren sinbolo bilakatu dira: “Hangoak oso politak dira, eta hemengoak, berriz... Jendeari asko gustatzen zaio hara joan eta argazkiak ateratzea. Kabina gorriak ikusi orduko, guztiok dakigu nongoak diren”, esan digu Nereak. New Yorken mugikorrek kargatzeko eta wifirako konektatzeko erabiltzeaz gain, kotxe elektrikoak kargatzeko aukera ere eskaintzen dute.

Eta zuk, zer egingo zenuke telefono-kabinekin? Beste erabilerekin bat bururatzen zaizu? Zein? Edo guztiak kentzea litzateke aukerarik onena?

Hitz elkartuak

Kokatu dituzun lau hitzak hitz elkartuak dira:

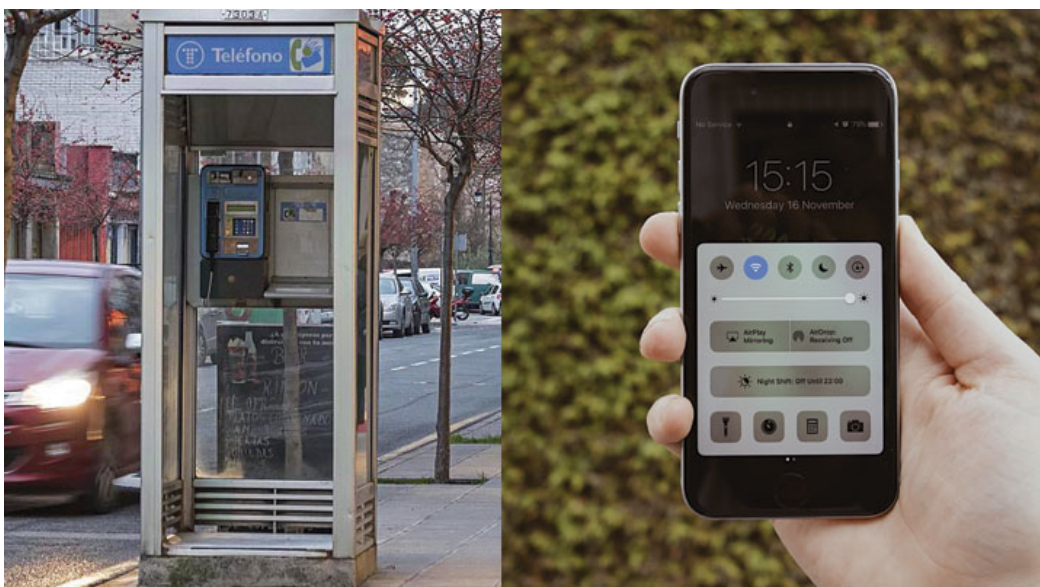
- Eskuartean: esku+artean
- Gainbehera: gain+behera
- Pentsaezina: pentsa+ezina
- Irtenbide: irten+bide

Idatzi beste hiru eta esan zein hitz elkartuta osatzen diren:

1.-

2.-

3.-

Eta zuk?

Binaka jarri eta adostu zein izango den zuen proposamena: zer egingo zenuke telefono-kabinekin?

Ondoren, talde handian proposamenak azaldu eta aukeratu zein den onena.

Zuzenketa-orria

Ikusi bideoa

1. (Liburuak aldatzeko)
2. (Mugikorrak kargatzeko)
3. (Wifi librea jartzeko)

Irakurri testua

1. irtenbide
2. gainbehera
3. pentsaezina
4. eskuartean

Transkripzioa

1. Inoiz erabili duzu telefono-kabinarik?

JOXE MARI ALLUR: Bai noski. Ibili (erabili) ditut, nik uste dut, askotan, batez ere mugikorrik ez zegoen hartan, dei puntualak izaten ziren eta hori bai, aurrez ondo pentsatuta: (zergatik) kanbioak behar zenituen, (zergatik) sosak istant batean joaten ziren, eta orduan, horixe, beti izaten zen oso dei motz bat egiteko, eta agudo egitekoa.

NEREA DIAZ: Ez, ez dut inoiz telefono-kabinarik erabili, ez dut beharrik izan. Zeren lagunekin ateratzen hasi nintzenean, jada telefono mugikorra baneukan. Orduan, ez dut inoiz erabili.

2. Zein zen funtzionamendua?

JOXE MARI ALLUR: Funtzionamendua zen, txanponak sartzen zenituen, jakin behar zenuen, hori bai, deia zeuk neurtu behar zenuen, zenbatekoa izango zen zenbat txanpon eraman jakiteko. Eta orduan, txanponak sartzen ziren, numeroa (zenbakia) markatzen zenuen eta jada txanponak hasten ziren jada dantzan. Esan behar zenuena agudo esan behar zenuen. Eta noski, andregaiarekin eta ez zegoen horrela hitz egiterik, (zergatik) despedidak (agurrak) beti luze xamarrek izaten ziren eta orduan, txanponik eta ez zen izaten. Eta orduan horixe, juxtu.

NEREA DIAZ: Bueno, badakit, lehen erabiltzen zirela etxean ere ez zegoelako telefonorik. Orduan amak esaten zidan gauetan merkeagoa zela telefono-kabinetatik deitzea. Orduan, jendea gauetan ateratzen zen etxetik deitzeko eta horrela. Klaro, orain etxeetan telefonoak badaude eta mundu guztiak dauka telefono mugikorra. Orduan, uste dut ez dela beharrezkoa telefono-kabinak mantentzea, zeren denok daukagu aukera deitzeko.

3. Zer egingo zenuke kalean ditugun telefono-kabinekin?

JOXE MARI ALLUR: Bai, noski hor inbertsio bat egina dago. Orduan, liburuak eta aldatzeko, hori aukera bat da. Baita ere izan liteke mugikorra kargatzeko, (zergatik) instalazio osoa egina dago. Eta orduan, gainera, negozio bezala jarraitzen du. Eta Telefonikak nik uste hori pentsatua izango duela mugikorrak kargatzeko. Horrek, azken batean, nolabaiteko irabazia utziko diete behintzat. Egindako inbertsioari erantzun bat ematearren.

NEREA DIAZ: Nik agian wifi librea jarriko nuke, edo telefonoak kargatzeko entxufeak... Baina, beste erabilera bat emango nieke.